

UCHWAŁA NR 20/III/20
DOLNOŚLĄSKIEJ RADY DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO
z dnia 16 grudnia 2020 r.

**w sprawie wsparcia organizacji obywatelskich przez samorządy lokalne
województwa dolnośląskiego w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19**

Na podstawie art. 41a ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057) oraz § 9 ust. 1 uchwały nr 2502/VI/20 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 18 sierpnia 2020 r. w sprawie organizacji i trybu działania Dolnośląskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego na lata 2020-2023 uchwała się, co następuje:

§ 1.

W związku z nadzwyczajną sytuacją w kraju związaną z kolejną falą pandemii COVID-19, Dolnośląska Rada Działalności Pożytku Publicznego chce zwrócić uwagę na szczególną sytuację sektora dolnośląskich organizacji obywatelskich. Efektem trudności w realizacji działań projektowych, a także statutowych jest brak możliwości planowanych działań na rzecz swoich odbiorców, zmniejszenie zdolności organizacyjnych do realizacji działań bieżących, utrata płynności finansowej, a także konsekwencje niewywiązywania się z zawartych umów. Rozumiemy wpływ pandemii na pogarszającą się sytuację finansową samorządów. Chcemy jednak zwrócić uwagę, że zmniejszenie środków i wsparcia dla organizacji pozarządowych, będzie skutkowało lawinowym zwiększeniem występowania problemów psychicznych, zdrowotnych, wykluczenia wśród lokalnych społeczności pozbawionych usług społecznych w zakresie pracy z dziećmi, młodzieżą, seniorami, osobami z niepełnosprawnościami, osobami zależnymi itd. Biorąc powyższe pod uwagę DRDPP zwraca się z apelem do Wójtów, Burmistrzów, Prezydentów Miast oraz Zarządów Powiatów na terenie województwa dolnośląskiego o:

1) Uruchomienie wsparcia w trybach:

- **art.15zzm** ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, dla organizacji niosących pomoc osobom znajdującym się w trudnym położeniu w związku z COVID-19 (np. osobom z niepełnosprawnościami, bezdomnym, seniorom, ofiarom przemocy domowej),
- **art. 19a** ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, bezpośrednio po zakończeniu epidemii, aby wesprzeć organizacje, które znalazły się w trudnym położeniu finansowym z powodu zatrzymania realizacji

zadań publicznych oraz działań statutowych skierowanych do mieszkańców samorządu;

- 2) **Wyrażanie zgody na uruchomienie alternatywnych sposobów realizacji działań** – form zdalnych, on-line – tam gdzie jest to możliwe w realizowanych zadaniach publicznych przez organizacje obywatelskie;
- 3) **Wyrażanie zgody na zmiany** dotyczące sposobów realizacji zadania zleconego w zakresie zmian kadry, harmonogramu i kosztorysu, a także zmniejszenia wymogów dotyczących rezultatów;
- 4) **Kwalifikowanie kosztów stałych zadań publicznych**, w tym kosztów personelu, które muszą być ponoszone pomimo braku uczestników projektów;
- 5) **Uwzględnienia przy rozliczaniu zadań publicznych siły wyższej** jaką jest zagrożenie epidemiologiczne COVID-19 oraz nie wprowadzanie korekt finansowych za niezrealizowane działania lub rezultaty, w szczególności polegające na bezpośrednim kontakcie z ludźmi wprost lub pośrednio;
- 6) **Planowanie i realizację konkursów w 2021 r.** na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe, a także nie zmniejszanie kwoty środków na realizację tych zadań w 2021 roku, w stosunku do wysokości kwot planowanych w latach 2019-2020;
- 7) **Odstąpienie od pobierania opłat czynszowych za najem lokali** należących do samorządu lub jego jednostek od wszystkich organizacji oraz podmiotów ekonomii społecznej za okres obowiązywania ograniczeń realizacji działań statutowych i projektowych w okresie stanu zagrożenia epidemiologicznego;
- 8) **Uruchomienie niskooprocentowanych pożyczek** dla organizacji obywatelskich, tak aby umożliwić płynność finansową w związku z przerwą w działalności wynikającej z epidemii COVID-19;
- 9) **Zapewnienie wsparcia informacyjno-doradczego** dla organizacji w kwestiach prawnych i księgowych wynikających z nowych przepisów związanych z COVID-19, a także udzielania pomocy w formalnościach dotyczących wyrażania zmian w realizowanych zadaniach publicznych. Rekomendujemy zapewnienie takiego wsparcia poprzez organizacje prowadzące statutowo takie działania, np. Dolnośląskiej Sieci Inkubatorów NGO;
- 10) **Zapewnienie pomocy psychologicznej i terapeutycznej dzieciom, młodzieży, seniorom** oraz innym osobom, których pandemia pozbawiła utrzymywania relacji społecznych oraz rodzinnych.

§ 2.

Uchwałę otrzymują:

- 1) Wójtowie,
- 2) Burmistrzowie,
- 3) Prezydenci Miast,
- 4) Zarządy Powiatów

na terenie województwa dolnośląskiego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Dolnośląskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego

Waldemar Weihs

UZASADNIENIE
do Uchwały nr 20/III/2020
Dolnośląskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego
z dnia 16 grudnia 2020 r.

w sprawie wsparcia organizacji obywatelskich przez samorządy lokalne województwa dolnośląskiego w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19

Zgodnie art. 41a ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie do zadań Wojewódzkiej Rady Działalności Pożytku Publicznego należy w szczególności wyrażanie opinii w sprawach dotyczących zadań publicznych sfer zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ww. ustawy.

Uzasadnienie oparte jest o dane opublikowane w publikacji Stowarzyszenia Klon/Jawor pt. „Organizacje pozarządowe wobec pandemii. Raport z badań 2020”. Cytat: *Epidemia, a później pandemia koronawirusa diametralnie zmieniła nasze codzienne funkcjonowanie. Kolejne restrykcje wprowadzane przez władze państwowe oznaczały zamknięcie nas w domach, zredukowanie kontaktów społecznych, przeniesienie ogromnej części aktywności zawodowej i prywatnej do internetu, zamrożenie wielu dotychczasowych działań. Zmiany te dotknęły chyba każdego obszaru naszego życia, oczywiście objęły także funkcjonowanie organizacji pozarządowych. Organizacje pozarządowe jako inicjatywy społeczne, oddolne, zazwyczaj z bardzo niewielkimi budżetami, działającymi w dużej mierze w oparciu o wolontariat i społeczne zaangażowanie, są bardzo wrażliwe na zmiany w otoczeniu. Przypomnijmy: jak wynika z naszego badania “Kondycja organizacji pozarządowych 2018”, przeciętna organizacja pozarządowa w Polsce dysponuje rocznie budżetem 28 tys. zł. Gdyby zaś spojrzeć na cały sektor pozarządowy, to okaże się, że 54% budżetu wszystkich organizacji to pieniądze publiczne (krajowe i zagraniczne), 15% pochodzi z działalności gospodarczej, a 14% z filantropii indywidualnej i instytucjonalnej. Bez wątpienia, zarówno wysokość budżetów, jak i proporcje między poszczególnymi źródłami przychodów ulegną istotnym zmianom (...). W Polsce aktywnie działa około 100 tys. organizacji pozarządowych – co czwarta na wsi, a połowa wszystkich stowarzyszeń i fundacji to organizacje sportowe i kulturalne. **Niestety, jak pokazują wyniki tego badania, to właśnie organizacje wiejskie oraz z branży sportu i kultury w pierwszej kolejności doświadczyły skutków pandemii, ponieważ ich największa część musiała zawiesić swoje działania, wszystkie lub większość z nich**”.*

Z badania tego wynika, że aż 60 procent organizacji pozarządowych zawiesiło w czasie pandemii wszystkie lub większość swoich dotychczasowych działań – „33 procent organizacji podaje, że zaprzestało wszystkich dotychczasowych działań. Kolejne 27 procent to organizacje,

które zawiesiły większość swoich aktywności. **Oznacza to, że ponad połowa sektora pozarządowego nie prowadzi większości swoich działań sprzed pandemii**".

Z badania także wynika, że 40 procent organizacji, mimo pandemii, było w stanie dalej prowadzić swoje działania, przy czym 25 procent organizacji prowadziło większość swoich działań, a tylko niektóre z nich musiały zawiesić, natomiast 14 procent organizacji realizuje wszystkie swoje działania, ale w zmodyfikowanej formie, na przykład online.

Kolejnym istotnym czynnikiem wpływającym na aktywność danej organizacji w czasie pandemii jest branża, w której funkcjonuje. Wyniki badania pokazują, że „*udział organizacji, które zawiesiły wszystkie lub większość działań jest największy wśród organizacji sportowych (80 procent), kulturalnych (73 procent), zajmujących się rozwojem lokalnym (60 procent) oraz ochroną zdrowia (58 procent)*". „*Z kolei większość lub nawet wszystkie dotychczasowe działania najczęściej prowadzą organizacje z obszaru pomocy społecznej (57 procent)*". Dane te pokazują, że branża kulturalna i sportowa najdotkliwiej odczuła konsekwencje pandemii w tym sensie, że ich przeważająca część musiała zawiesić większość lub wszystkie swoje działania. W relatywnie najlepszej sytuacji, oczywiście biorąc pod uwagę tylko fakt prowadzenia lub zawieszenia działań, są organizacje z branży pomocy społecznej” - wskazują autorki raportu opracowanego z badania 700 organizacji.

Badanie wykonane było podczas wiosennej pierwszej fali pandemii. Można przypuszczać, że kolejne fale pandemii nie tylko nie poprawiają sytuacji organizacji, ale je pogarszają, co potwierdzać mogą informacje o ogromnym wzroście liczby likwidowanych organizacji płynące od Inkubatorów NGO na Dolnym Śląsku.

Bez wsparcia samorządów aktywność obywatelska zdecydowanie się zmniejszy, co skutkować będzie pogorszeniem jakości życia Dolnoślązaków pozbawionych ogromnej oferty usług społecznych oferowanych dotychczas przez organizacje pozarządowe.

Przewodniczący

Dolnośląskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego

Waldemar Weihs

